OSNOVNI PRINCIPI ZAŠTITE PACIJENATA U RADIOLOŠKOJ DIJAGNOSTICI

- Svako izlaganje X-zracima je nepoželjno.
- Primena X-zraka je finalna dijagnostička metoda u brzom dijagnostičkom procesu. (anamneza, fizikalni pregled, brza laboratorija, utvrđivanje indikacija za dijagnostiku X-zracima).
- Primena X-zraka isključivo kod apsolutnih indikacija za mlađe od 30 godina, trudnica, profesionalno izložene zračenju.
- Smanjiti izloženost gonada.

PRAVILO 10 DANA

Dijagnostički postupak sa upotrebom jonizujućeg zračenja kod žena koje su u reproduktivnom periodu može se primeniti samo u prvih 10 dana menstrualnog ciklusa, jer jedino tada sa sigurnošću žena ne može ostati trudna.

Izuzetak od pravila su žene u pre i post menstrualnom periodu, korišćenje sigurnih kontraceptivnih sredstava i kod vitalne ugroženosti pacijenta.

PREPORUKE ZA LEKARE

- Primena X-zraka je finalna dijagnostička metoda u brzom dijagnostičkom procesu (anamneza, fizikalni pregled, brza laboratorija, utvrđivanje indikacija za dijagnostiku X-zracima).
- Pravilo "10 dana ".
- Kontrolna snimanja
  NE ! Nakon akutnih bolesti bez komplikacija i hroničnih bolesti u fazi mirovanja,
  DA ! Kod komplikacija akutnih bolesti i aktivacije hroničnih bolesti.
- Propisati pravilnu pripremu pacijenta za radiološke pretrage.
- Pravilno popuniti uputni list pacijenta.

PRIPREMA PACIJENATA ZA UZ PREGLED ABDOMENA, IVU I IRIGOGRAFIJU

2 dana pre pregleda:

pacijent ne uzima teško svarljivu hranu bogatu celulozom (boranija, pasulj, grašak, kupus,...)

1 dan pre pregleda:

- ručak u 13č. treba da bude manje obilan i sastavljen od lako svarljive hrane (tost, krompir pire bez mleka, kuvana piletina, kačamak kuvan na vodi...)
- u 14č. pulv.*Lactulose* sa dosta tečnosti (3,5 - 4 L),
- u 17č. drag.*Dulcolax* 3-4 kom. bez žvakanja (ili tbl. *Natrijum pikosulfat* 2 kom.)
- Ne uzimati hranu u vreme večere. Uzimanje tečnosti (voda, nezaslađen voćni čaj, bistri sokovi jabuka, bistra supa ...) moguće do 22č.

Na dan pregleda (ujutru) pacijent ne jede, ne pije, a neposredno pre snimanja da isprazni mokraćnu bešiku.

DODATAK ZA IRIGOGRAFIJU

Ujutru 2č. pre pregleda pacijenta pripremiti dubokom klizmom (1 kašičica NaH_2CO_3 na 1,5 do 2 L, mlake vode). Nakon toga pacijent se klistira hladnom vodom čime se izaziva ubrzana peristaltika. Može se oralno 1č pre pregleda aplicirati 1-2 mg. Atropina zavisno od doba starosti.